

14. ZÚČTOVACÍ VZTAHY – POHLEDÁVKY

1. pojem zúčtovací vztahy
2. druhy pohledávek
3. evidence pohledávek
4. inventarizace pohledávek
5. opravné položky k pohledávkám a odpis pohledávek

1. Pojem zúčtovací vztahy

- dodavatelsko-odběratelské vztahy, vztahy k zaměstnancům, finančnímu úřadu, institucím SP a ZP, které vznikají prodejem na fakturu
- jsou upraveny
 - zákonem o účetnictví
 - zákonem o rezervách
 - českými účetními standardy
- **závazky**
 - povinnost ÚJ uhradit nebo dodat zboží, poskytnout službu nebo jiné plnění svým odběratelům
 - krátkodobé – do 1 roku – 3. účtová třída
 - dlouhodobé – nad 1 rok – 4. účtová třída – skupina 47 – Dlouhodobé závazky
- **pohledávky**
 - nárok ÚJ na úhradu peněžní částky od dlužníka
 - 3. účtová třída – krátkodobé i dlouhodobé
 - rozhodnutí o krátkodobosti a dlouhodobosti se provádí v okamžiku vzniku pohledávky
 - výjimky tvoří zálohy na DM (skupina 05) a zálohy na zásoby (účty 151 nebo 153)
- podstatou vzniku pohledávek a závazků je časový nesoulad mezi okamžikem provedení výkonů (dodávky výrobků, poskytnutí služeb) a okamžikem úhrady
- **saldokonto**
 - ÚJ musí evidovat pohledávky a závazky
 - u každého dlužníka nebo věřitele si vede analytickou evidenci – konto
 - zůstatek analytického účtu – saldo
 - soubor těchto analytických účtů se tedy nazývá saldokonto
- nelze provádět kompenzaci (vyrovnání) pohledávek a závazků (výjimka je mezi stejnými subjekty)
- u pohledávek a závazků se musí správně určit den uskutečnění účetního případu
- doba splatnosti pohledávek a závazků není řešena právními předpisy, proto je nutná její úprava ve smlouvě
- při nedodržení doby splatnosti vzniká dodavateli na základě penalizační faktury nárok na úrok z prodlení
- **pohledávky a závazky může ÚJ mít**
 - vůči firmám (P – sk. 31, Z – sk. 32)
 - vůči zaměstnancům (sk. 33)
 - vůči institucím SP a ZP (účet 336)
 - vůči společníkům nebo členům družstva (P – sk. 35, Z – sk. 36)
 - vůči finančnímu úřadu (sk. 34 a 37)

2. Druhy pohledávek

- **za odběrateli**
 - vyplývají z obchodního styku při prodeji na fakturu vystavenou
 - účtování

FAV za zboží	20 000 Kč	311	604	FAV
DPH 20 %	4 000 Kč	311	343	
úhrada FAV	24 000 Kč	221	311	VBÚ
 - dodavatel může od odběratele vyžadovat poskytnutí zálohy (na nákup speciálních surovin, materiálu,...) a tím vzniká odběrateli pohledávka
 - poskytnuté zálohy může ÚJ mít
 - na DM – sk. 05
 - na materiál – účet 151
 - na zboží – účet 153
 - zaměstnancům – účet 335
 - ostatní – účet 314 – Poskytnuté provozní zálohy (RA)
 - v případě, že je záloha poskytnuta a zúčtována ve stejném období, daňový doklad se neúčtuje
 - účtování

poskytnuta záloha	10 000 Kč	314	221	VBÚ
FAP za služby	20 000 Kč	518	321	FAV
DPH 20 %	4 000 Kč	343	321	